

A GKI Gazdaságkutató Zrt. 2023/3. előrejelzése 2023-ra

(Lezárva: 2023. szeptember 21.)

A magyar gazdaságban az idei második negyedévben már **negyedik negyedéve tartott a recesszió**, ez az EU-ban Magyarországon kívül csak Észtországban következett be. A második negyedévben az EU-ban a magyar visszaesés volt a harmadik legjelentősebb (Észtország és Svédország után). A GKI várakozása szerint az idei harmadik negyedévben már véget érhet az előző negyedévhez viszonyított visszaesés, az előző év azonos időszakához képest azonban csak a negyedik negyedévben valószínű növekedés.

A GKI már 2023 elejétől **0,5%-os idei visszaesést jelzett előre**, s ezen szeptemberben sem változtatott, bár megítélése szerint immár az ennél nagyobb visszaesésnek valamivel nagyobb az esélye, mint a kisebbnek. A -0,5% **korábban igen pesszimistának számító előrejelzés** volt, jelenleg azonban egyre több elemző tartja valószínűnek az idei GDP-csökkenést, s immár a kormány is elismerte, hogy a tervezett 1,5%-os növekedés reménytelen, sőt a pozitív nulla is jó eredmény lenne. A GKI 2,2%-ra (2-2,5%-ra) csökkentette **2024. évi növekedési prognózisát** (a korábbi 2,5%-ról). Ennek **oka**, hogy idén már nem várható, s jövőre is kérdéses érdemi összegű **EU-transzferek** beérkezése; ráadásul a kormányzat szeptemberben a **beruházások újabb visszafogásáról** döntött, majd továbbiakat is kilátásba helyezett; továbbá az idei és jövő évi a **költségvetés is kiigazításra** szorul, az európai és ezen belül német és magyar **konjunktúra** pedig **rosszabbnak** látszik a korábban várnál. Igaz, a **fogyasztás** (idei 1,5%-os visszaesés utáni) 2%-os jövő évi emelkedése, a magyar **kivitel** többek között a jó mezőgazdasági termésnek és egyes akkumulátor-beruházások termőre fordulásának köszönhető bővülési lehetőségei viszonylag kedvezőek. Ezek azonban **csak fékezni** tudják a **beruházási visszaesés folytatódásának** (az idei -10% után -2%) hatását. Ugyanakkor, különösen, ha nem indul meg az EU-transzferek beáramlása, az **ennél alacsonyabb** növekedésnek is számottevő az esélye. A magyar gazdasági pálya a belföldi kereslet gyengesége miatt idén és jövőre is **exportorientált** lesz. Az éves átlagos **munkanélküliség** a tavalyi 3,6% után idén 3,9%, jövőre 3,8% lehet.

A **reálkereset-csökkenés 2023-ban várhatóan 1,5-2%** lesz. Mértéke azonban az infláció csökkenésével párhuzamosan az év során egyre kisebb, az első félévben még átlagosan 8%, júniusban 3,4% volt. 2023 végén pedig a versenyszektorban már érdemben (decemberben 6%-kal) nőhetnek a reálkeresetek, a költségvetési ágazatokban pedig véget érhet a csökkenés. A **2024. évi bértárgyalások három nagy dilemmája** várhatóan a 2023. évi reálkereset-csökkenés kezelése, a kormányzat 2024. évi inflációs prognózisának hitelessége, továbbá az lesz, hogy mennyire fogadtatható el a munkavállalókkal (és az e tekintetben kétkelő kormányzattal) a nemzetgazdasági átlagban csak visszafogott, az ár-spirál újraindulásával nem fenyegető reálkereset-növekedés. A 2024. évi költségvetés 6%-os inflációval számol, a miniszterelnök augusztusban akár az 5%-ot is reálisnak tartotta. Ha a kormány a bértárgyalásokon a 6%-ot képviselné, könnyen lehet, hogy – akár a munkaadók ellenzése dacára – 10% közelében lenne a minimálbéremelés mértéke. (A 2024. évi költségvetés a bruttó átlagkereset 10,3%-os emelkedésével számol.) Nagy kérdés, hogy ezt a magyar gazdaság termelékenysége lehetővé teszi-e. A GKI ebben az esetben átlagosan 7% körüli, az év végére is csak 6%-ra csökkenő áremelkedéssel számol. Ez a **minimálbér reálértékének 2,5-3%-os** növekedését jelentené, s valószínűleg hasonló mértékű lenne a reálkeresetek átlagos emelkedése is. A reáljövedelem és a **fogyasztás mintegy 2%-kal bővíthet**.

A magyar **infláció** lassan, de 2023 januári csúcspontja (25,7%) óta folyamatosan **csökken**, augusztusban 16,4% volt. A mérséklődés fő oka a **bázishatás**, valamint a **vásárlóerő** markáns

szűkülése. Az előző hónaphoz viszonyítva azonban csak májusban tudott visszaesni az árszínvonal, ez például augusztusban 0,7%-kal emelkedett júliushoz képest.

A kormány célja, hogy az év végére **egyszámjegyű** legyen az áremelkedés, minden bizonnyal **elérhető**. Azonban azok a nyár végi kormányzati remények, hogy ez már októberben is bekövetkezhet, túl optimistának tűnnek. Többek között a forint gyengülése és a kőolajár emelkedése következtében ez inkább csak decemberben várható, s feltehetőleg akkor sem lesz sokkal 10% alatti az áremelkedés. Az **év egészében 18% körüli** áremelkedés várható (ez kissé alacsonyabb a GKI korábbi, 19%-os prognózisánál). A költségvetésben szerepelő 15%-os éves átlagos infláció eléréséről a kormány már hónapokkal ezelőtt lemondott. A **2024.** évi költségvetés 6%-os éves átlagos áremelkedéssel számol. A GKI ennél magasabb, **7% körüli ütemre** számít, részben a jövedéki adó és az autópálya-matrica árának már bejelentett emelése, a hulladékkezelési díj drasztikus emelésének egész gazdaságban széterjedő hatása, a 10% körül várható keresetnövekedés és a forint várható gyengülése miatt. Emellett feltehetőleg a kormány antiinflációs elkötelezettsége is gyengülni fog. Erre utal az az **új kormányzati szlogen** is, miszerint „2023 az infláció letörésének éve volt, 2024 a gazdasági növekedés újraindításának éve lesz”.

A GKI éves átlagban az első nyolchavi, átlagosan 381 forintos euró után éves átlagban 386 forintos, a negyedik negyedévben 390-395 forintos **árfolyamra** számít. A gyengülést az irányadó kamat csökkentése és az EU-transzferek növekvő bizonytalansága okozhatja. Valószínű, hogy szeptemberben megtörténik az **irányadó és az alapkamat 13%-on való egységesítése**, s ezzel ismét az alapkamat lesz az irányadó kamat. Ezt követően a kamatsökkentés mértékét – esetleg átmeneti megállását – nagyban fogja befolyásolni a magyar gazdaság megítélése, illetve az ezt tükröző árfolyam. A Monetáris Tanács kommunikációja szerint óvatosan, „adatvezérelt” módon fogja döntéseit meghozni. Az **év végére 11-12%-os alapkamat** várható, ami 9% körüli decemberi infláció esetén 2% körüli reálkamatot jelentene. A GKI **2024-ben** a forint némi gyengülésére (400 forint körüli euróra) és – az év végére 6% körüli inflációt feltételezve – 8% körüli alapkamatra számít.

Az **államháztartás** pénzforgalmi hiánya már 2023 augusztus végén csaknem elérte az **éves előirányzatot** (annak 97%-a lett). Szeptemberben már a pénzügyminiszter is felvetette a 3,9%-os GDP-arányos hiánycél módosításának és egyben hiánycsökkentő lépések szükségességét. Bár a GDP-arányos **államadósság** csökkentését az **infláció 2023-ban is segíti**, azonban a Budapest Airport megvásárlása esetén a pénzforgalmi deficit olyan nagy mértékben növekedne, hogy **valószínűtlen lenne a kormány által megcélzott 69,7% elérése**. (Az ügylet az eredményszemléletű hiányt nem érinti.) Bár a kormányzat a **2024. évi 3% alatti deficit** elérését retorikájában jelenleg is elengedhetetlennek tartja, a GKI a helyzet és a kormány eddigi magatartása alapján a **2023. évi 4,7% után 2024-re a tervezettnél magasabb, 3,9% körüli deficitre** számít.

A **külső egyensúly** az év első hét hónapjában egyértelműen és látványosan javult. A folyó fizetési mérleg tavalyi, az év egészében 13,6 milliárd eurós deficitje után az idei **első** hét hónap mintegy **0,2 milliárd euró többletet** hozott. Vagyis az **áru- és szolgáltatási egyenleg aktívuma ellentételezni tudta a jövedelmi egyenleg passzívumát**. Ez főleg az energiaárak visszaesése következtében javuló energiaegyenleg, a fékeződő belső kereslet miatt alacsonyabb importigény, valamint a magyar export – júliusi megtorpanásáig – gyors növekedése magyarázza. 2023 egészében 0,5 milliárd euró körüli aktívum, a GDP 0,2%-a várható. Aggasztó, hogy az **EU-transzferek** beáramlása egyelőre minimális – az első hét hónapban 1 milliárd euró –, s idén ebben már nem várható fordulat. Az év egészében a **folyó fizetési és tökemérleg aktívuma 2,5 milliárd euró** körüli, a GDP 1,2%-a lehet. **2024-ben** a folyó fizetési mérleg aktívuma 3 milliárd euróra, a folyó fizetési és tökemérlegé pedig 7 milliárd euróra emelkedhet, ami a GDP 1,4, illetve 3,3%-a. Ez utóbbi azonban **jelentős előrelépést feltételez az EU-val történő megállapodásban**, ami felettébb bizonytalan, a gazdasági kényszer erős, de a magyar kormány döntéseit inkább **hatalomtechnikai** szempontok határozzák meg.

Magyarország **hitelminősítése** az EU régiós országai közül Romániával együtt a legrosszabb. További leminősítéshez mindenképp az **EU-való kiegyezés** elmaradása vezethet, úgy a transferek nagy részéhez való hozzáférés elvesztése, mint a piacgazdasági elvek be nem tartása miatt. A hitelminősítők türelme várhatóan a **decemberi felülvizsgálatokig** fog tartani.

A GKI prognózisai 2023-24-re

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	(tény)			előrejelzés		
GDP termelés	104,6	95,0	107,1	104,6	99,5	102,2
• Mezőgazdaság	98,1	92,2	98,1	68,8	140	100
• Ipar	103,0	92,3	106,2	105,4	96,5	105
• Építőipar	113,1	91,4	109,2	103,0	92	98
• Kereskedelem	105,9	101,7	107,0	104,6	96	102
• Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	104,8	55,5	143,2	127,5	99	102
• Szállítás és raktározás	106,2	90,2	103,6	114,3	98	103
• Információ, kommunikáció	110,4	106,5	121,7	107,5	102	103
• Pénzügyi szolgáltatás	113,6	104,4	110,4	105,9	102	100
• Ingatlanügyletek	102,8	100,3	104,0	105,7	100	100
• Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	106,3	96,5	115,6	109,9	99	102
• Közigazgatás, oktatás, egészségügy	100,5	95,7	102,1	103,7	102	101
• Művészet, szórakoztatás	108,9	88,4	112,7	109,6	99	101
• Magnövekedés	105,7	93,6	111,5	107,6	95,3	100
GDP belföldi felhasználás	107,1	97,4	104,2	103,9	96,5	101
• Egyéni fogyasztás	104,5	98,1	104,3	106	98,5	102
• Állóeszköz-felhalmozás	112,8	92,9	105,2	102,2	90	98
Export (árúk és szolgáltatások)	105,4	93,9	110,3	110,3	102	103,5

Import (árúk és szolgáltatások)	108,2	96,1	109,1	109,5	98,5	102
Fogyasztói árindex (előző év = 100)	103,4	103,3	105,1	114,5	118	107
Munkanélküliségi ráta (éves átlag)	3,4	4,1	4,1	3,6	3,9	3,8
Államháztartási egyenleg a GDP százalékában (ESA)	-2,1	-7,8	-6,8	-6,1	-4,7	-3,9
Folyó fizetési és tökemérleg egyenlege						
• Milliárd euró	1,5	1,2	-2,5	-9,1	2,5	7
• GDP százalékában	1,1	0,9	-1,6	-5,4	1,2	3,3

Forrás: KSH, MNB, PM, **GKI**

GKI GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

1056 Budapest, Váci utca 84. fszt.2.

Telefon: +36-30-014-7848 E-mail: gki@gki.hu

További információk:

Karsai Gábor (karsai.gabor@gki.hu) és Petz Raymund (petz.raymund@gki.hu)